

Novinky v exekucích 2022 a 2023

Od 1. ledna 2022 vstoupila v účinnost novela exekučního řádu č. 286/2021 Sb., která přináší několik novinek v exekučním řízení, jejichž cílem je umožnit ukončení exekucí, které jsou již delší dobu bez úspěchu vymáhány a snížit obecně počet probíhajících exekucí a exekučních dlužníků. Dlužníkům, se tak otevírá cesta k tomu, aby se zbavili svých dluhů. Novela exekučního řádu tak přináší celkem dva nové instituty, kterých lze využít pro zastavení exekucí.

Kromě rozšíření případů, v nichž lze exekuci zastavit, je novelou kladen důraz na zlepšení postavení dlužníků v exekučním řízení. Z tohoto důvodu byly přijaté změny zejména v oblasti mobiliárních exekucí. Novela zavádí institut zvláště zranitelných osob, jejichž slabší postavení by mělo být do budoucna při mobiliárních exekucích zohledněno. Zároveň je dlužníkům nově poskytnuta možnost vyhnout se mobiliární exekuci za splnění předem stanovených podmínek.

Novela usiluje také o zřehlednění exekučního řízení a ukládá exekutorům další povinnosti ohledně vedení spisů, komunikace s dlužníky a podávání zpráv o exekučním řízení. To by mělo vést k větší transparentnosti exekučních řízení ve vztahu k dlužníkům.

Výše zmíněná novela však není jedinou změnou, která v letošním roce exekuce zasáhne. Od 1. 9. 2022 je možné opět využít akce Milostivé léto II., které dlužníkům opět umožní dosáhnout zastavení exekucí vedených proti nim veřejnoprávním subjektem.

Tato příručka, která byla vydána v rámci projektu *Bezplatná advokátní pomoc a osvěta pro seniory ve věci dluhů exekucí a udržitelnosti bydlení a zaměstnání* podpořeného Ministerstvem práce a sociálních věcí, si klade za cíl ve stručnosti provést čtenáře novinkami v exekučním řízení. Navazuje na starší publikaci *Jak se neztratit v nástrahách řízení před soudy a v exekucích z roku 2019*, která je dostupná na www.iure.org. Naším cílem je zejména právním laikům pomoci pochopit změny, které nová právní úprava přináší, a přispět k tomu, aby nástroje, kterými novela chce odlehčit dlužníkům v exekuci, byly využity v maximální možné míře nejen ku prospěchu dlužníků, ale celé společnosti.

Obsah

Úvod 3

Kapitola I. 7

Zastavení exekucí

Kapitola II. 21

Mobiliární exekuce

Kapitola III. 27

Další změny v exekučním
řízení

Kapitola I.

Zastavení exekucí

1. Zastavení exekucí v tzv. bagatelních věcech

Novela zákona o exekučním řádu přináší od 1. 1. 2022 ve svých přechodných ustanoveních pravidla pro zastavování tzv. **bagatelních exekucí**, ve kterých v posledních třech letech před účinností novely exekučního řádu nebylo nic vymoženo.

K naplnění podmínky pro možnost zastavení exekuce je tedy potřeba splnit několik podmínek:

1. Exekuce byla zahájena před 31. 12. 2018.
2. Exekuce je tzv. bagatelní.
Bagatelní exekucí se přitom rozumí exekuce, v níž je vymáhaná pohledávka oprávněného nepřevyšující částku 1.500,- Kč bez příslušenství.
3. V exekučním řízení nebylo v období tří let před účinností novely exekučního řádu, tedy od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2021, nic vymoženo.

Za předpokladu splnění výše uvedených podmínek měl exekutor před zastavením exekuce povinnost **do tří měsíců ode dne účinnosti zákona**, tedy do konce března 2022 vyrozumět oprávněného o tom, že exekuce bude zastavena a vyzvat jej, aby ve lhůtě 30 dnů složil zálohu na náklady exekuce. Záloha na náklady exekuce činí dle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem, **částku ve výši 500,- Kč.**

Tato částka se platila pro každou vymáhanou pohledávku zvlášť, a to i v případě, že došlo ke spojení několika exekučních řízení do jednoho společného řízení. K tomu docházelo typicky například u pokut za jízdy na černo, kdy byla zprvu každá pokuta vymáhána zvlášť a následně mohlo dojít ke spojení exekucí do jedné.

Pokud oprávněný zálohu složil, tak by měla být exekuce prováděna dále po dobu dalších tří let od složení zálohy. V těchto třech letech nelze exekuci pro nemajetnost zastavit.

V případě, že oprávněný zálohu nesložil, byla exekuce zastavena. V takovém případě vznikl oprávněnému nárok na slevu na dani, která odpovídá 30% výši vymáhané pohledávky bez příslušenství. Tato částka je ponížena o částku, která byla v exekuci případně vymožena (tj. pokud bylo něčeho vymoženo do 31. 12. 2018). O přiznání náhrady rozhodne exekutor v usnesení o zastavení exekuce.

Ani při splnění výše uvedených podmínek však bagatelní exekuci **není možné zastavit** v případě, kdy je v exekučním řízení vymáhána pohledávka výživného, pohledávka za náhradní výživné, pohledávka náhrady újmy způsobené poškozenému ublížením na zdraví nebo pohledávka náhrady újmy způsobené úmyslnými trestnými činy.

Exekuci také nebylo možné zastavit ani v případě, že proti povinnému probíhalo insolvenční řízení. Je tomu tak proto, protože pokud skončí insolvenční řízení osvobozením dlužníka od placení neuspokojených pohledávek, dlužník již z tohoto titulu nebude hradit neuhrazenou část pohledávky.

Ani pro dlužníky, kteří jsou v **insolvenci**, však není ještě zcela vyloučena možnost využít možnosti zastavit bagatelní exekuci. Pokud je zde souběh exekučního a insolvenčního řízení a po skončení insolvence insolvenční soud o osvobození dlužníka od placení neuspokojených pohledávek nerozhodne, exekuční řízení po skončení insolvenčního řízení pokračuje.

V případě, že jsou v exekučním řízení splněné všechny podmínky pro zastavení bagatelní exekuce, je exekutor povinen po skončení insolvence učinit v exekučním řízení veškeré výše popsané kroky směřující k zastavení exekuce, resp. jejímu prodloužení o další tři roky. **Lhůta tří měsíců, v níž je exekutor povinen věc posoudit a vyzvat oprávněného ke složení zálohy běží od skončení insolvenčního řízení.**

Proti panu Milanovi byly zahájené ze strany dopravního podniku celkem tři exekuce, každá ve výši 1.200,- Kč bez příslušenství. K zahájení první exekuce došlo dne 1. 7. 2017, druhé ke dni 1. 2. 2018 a třetí ke dni 30. 12. 2018.

Všechny exekuce byly spojené do jednoho společného řízení.

Na exekuci, která byla zahájena dne 1. 7. 2017 byla dne 1. 10. 2017 vymožena částka ve výši 500,-Kč. Od té doby nebylo ani na jedné z exekucí ničeho vymoženo.

Protože všechny exekuce byly zahájené do 31. 12. 2018 a za období od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2021 nebylo ani na jedné z exekucí ničeho vymoženo, splňuje pan Milan podmínky pro zastavení všech tří exekucí. Pokud oprávněný bude žádat pokračování všech tří exekucí, bude muset složit zálohu v celkové výši 1.500,- Kč. V takovém případě pak dojde k prodloužení exekucí o další tři roky.

Proti paní Eleně bylo dne 13. 5. 2018 zahájeno exekuční řízení pro vymožení pohledávky ve výši 1.000,- Kč bez příslušenství, vzniklé z titulu neuhrazené půjčky. Dluh postupně vystoupil až na částku 15 000,- Kč. Dne 2. 2. 2019 byla v exekučním řízení vymožena částka ve výši 300,- Kč.

V případě paní Eleny je splněna podmínka, že exekuce byla zahájena v období více než tři let před účinnosti novely exekučního řádu (tedy před 1. 1. 2019) a exekuce je vedena pro částku nižší než 1.500,- Kč. Jelikož však byla v období od 1. 1. 2019 do 31. 12. 2021 vymožena v rámci exekuce částka ve výši 300,-Kč, paní Elena nesplňuje podmínky pro zastavení exekuce.

Proti panu Emilovi byly v roce 2015 zahájeny celkem čtyři exekuční řízení. Tři exekuční řízení se vedly pro vymožení jistiny, která u každé exekuce přesahovala 50.000, -Kč. Poslední exekuce z 1. 7. 2015 byla vedena pro částku 1.300, -Kč bez příslušenství. V roce 2017 pan Emil podal návrh na oddlužení. Protože pan Emil nebyl schopen dodržet podmínky oddlužení, soud nerozhodl o osvobození od placení neuspokojené části pohledávek. Insolvenční řízení skončilo 20. 4. 2022.

Protože nebylo rozhodnuto o osvobození od placení neuspokojených pohledávek, všechna exekuční řízení po skončení insolvenčního řízení pokračovala.

V případě exekuce zahájené dne 1. 7. 2015 pro částku 1.300,- Kč, však pan Milan splňuje podmínky pro zastavení exekuce. Exekutor byl tedy povinen do 20. 7. 2022 (tři měsíce od ukončení insolvenčního řízení) vyzvat oprávněného ke složení zálohy na náklady exekuce. Ke složení zálohy tak muselo dojít nejpozději do 19. 8. 2022. V případě nesložení zálohy lze exekuci zastavit.

Proti paní Lucii je vedeno exekuční řízení pro neuhrazení výživného na nezletilého syna, kdy výše vymáhané pohledávky činí 1.400,-Kč bez příslušenství. Exekuční řízení bylo zahájeno dne 5. 6. 2017 a do dnešního dne nebylo v rámci exekučního řízení ničeho vymoženo.

I přesto, že jsou splněny podmínky pro zastavení exekučního řízení, v tomto případě k zastavení exekučního řízení dojít nemůže, neboť je na paní Lucii vymáhána pohledávka z titulu výživného. Příklad paní Lucie tak spadá pod výjimku, na kterou se postup při zastavování bagatelních pohledávek neuplatní.

2. Zastavení bezvýsledných exekucí

Další novinkou v exekučním řízení, kterou novela přináší, je možnost zastavit tzv. **bezvýsledné exekuce**. Tento institut se vztahuje na všechny exekuce vedené pro vymožení peněžité pohledávky a zahájené jak před účinností novely exekučního řádu, tak i po účinnosti novely. V případě bezvýsledných exekucí není zaveden žádný limit pro výši vymáhané pohledávky, klíčovou je podmínka nemožnosti vymoci plnění.

Dle přechodných ustanovení exekučního řádu bude možné exekuci pro její bezvýslednost zastavit **nejdříve od 1. 1. 2023**, tedy po uplynutí jednoho roku od účinnosti novely exekučního řádu.

K tomu, aby byla exekuce považována za bezvýslednou, musí být dle ust. § 55 odst. 7 exekučního řádu splněny **dvě podmínky**:

1. na exekuci nebylo po dobu posledních 6 let počítaných po vyznačení doložky provedení exekuce ani k částečnému uspokojení vymáhané povinnosti, a
2. exekucí není postižena nemovitá věc.
Doložkou provedení exekuce se rozumí právní moc usnesení o nařízení výkonu rozhodnutí. Ta nastává uplynutím lhůty k dobrovolnému splnění vymáhané povinnosti, právní mocí rozhodnutí o návrhu na zastavení exekuce podaném v této lhůtě pro dobrovolné plnění a právní mocí rozhodnutí o návrhu na prohlášení vykonatelnosti nebo na uznání.

I v tomto případě platí, že je exekutor povinen před zastavením exekuce upozornit oprávněného na bezvýslednost exekuce a vyzvat jej ke **složení zálohy** k úhradě nákladů exekuce. Tato záloha činí i v případě bezvýsledných exekucí dle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem, částku ve výši **500,-Kč**. V případě, že záloha nebude uhrazena, lze exekuci zastavit.

Od **povinnosti uhradit zálohu na náklady exekuce je zproštěn oprávněný**, v případě, že jde o exekuci k vymožení pohledávky na výživné pro nezletilé dítě, pohledávky za náhradní výživné podle jiného zákona, náhrady újmy způsobené poškozenému pracovním úrazem, nemocí z povolání, ublížením na zdraví nebo trestným činem, pohledávky z deliktu podle občanského zákoníku, bezdůvodného obohacení, pohledávky školy nebo školského zařízení z veřejné služby poskytované podle školského zákona, nebo pokud by zastavení exekuce odporovalo dobrým mravům. Kromě uvedených případů může exekutor rozhodnout o zproštění oprávněného od složení zálohy na náklady exekuce, pokud jsou k tomu dány zvláště závažné důvody, zejména odůvodňují-li to **poměry oprávněného**.

Pokud tedy oprávněný složí výše zmíněnou částku na náklady exekuce, může i bezvýsledná exekuce pokračovat dále, a to **po dobu tří let** od složení zálohy. Prodloužit bezvýslednou exekuci lze dle ust. § 55 odst. 11 exekučního řádu **nanejvýš dvakrát**. To znamená, že po uplynutí tří let může oprávněný opět složit zálohu na náklady exekuce a vyvolat tak další prodloužení bezvýsledné exekuce, a to opět o tři roky. **Celková délka bezvýsledné exekuce tak může činit nanejvýš 12 let od vyznačení doložky provedení exekuce.**

Výše uvedené platí, pokud v šestileté lhůtě, případně v prodloužené lhůtě exekuce **nebude ničeho vymoženo**. V případě, že v rozhodné době dojde byť k částečnému

vymožení povinnosti, dojde k obnovení běhu 6 leté lhůty, která započne opět běžet od počátku, a to ode dne následujícího po dni, v němž naposledy došlo k částečnému vymožení povinnosti.

Celková doba exekuce pak může činit i v tomto případě 12 let, **avšak tato doba se počítá od posledního vymoženého plnění**. Není tak vyloučeno, že exekuce, kde se opakovaně vymůžou byť zcela minimální částky bude trvat podobně jako dnes dlouhá desetiletí.

Po dobu, po kterou trvá prodloužení exekuce, soud **nemůže rozhodnout o zastavení exekuce pro nemajetnost** a návrh na zastavení exekuce pro nemajetnost proto zamítne.

Pro úplnost je potřeba dodat, že lhůta šesti let ani lhůta prodloužení exekuce **neběží**:

- a) je-li předmětem exekuce nepeněžité plnění,
- b) po dobu, po kterou probíhalo řízení o návrhu na zastavení exekuce, námitce podjatosti, návrhu na odklad, odvolání nebo jiném podání účastníka řízení či trval odklad exekuce části majetku, během něhož nelze exekuci provést,
- c) po dobu, po kterou byla jako celek exekuce odložena, nebo ji není možné podle zvláštního právního předpisu provést.

Proti panu Michalovi byla v roce 2014 zahájena exekuce pro částku 40.000,- Kč z titulu půjčky a v tomto roce byla vyznačena také doložka provedení exekuce. Do dnešního dne nebylo v exekučním řízení ničeho vymoženo. Pan Michal nevlastní žádnou nemovitost, v exekučním řízení tedy nedošlo k postižení nemovitosti.

V případě, že nebude na exekuci ničeho vymoženo ani do roku 2023, mohl by exekutor exekuci zastavit. V případě, že

s uvedeným postupem nebude oprávněný souhlasit a složí zálohu na další vedení exekuce, bude exekuce prodloužena o další tři roky, a to do roku 2026. Pokud ani do tohoto data nebude nic vymoženo, bude exekuce zastavena, neboť dojde k uplynutí 12 let ode dne zahájení exekuce. V případě pana Michala tedy za předpokladu bezvýslednosti exekuce nebude moci dojít k druhému prodloužení exekuce o další tři roky.

V našem případě, však pan Michal v roce 2025 zdědí částku ve výši 20.000,- Kč, která bude exekutorem zabavena. Dojde tedy k částečnému vymožení povinnosti. K vymožení částky dojde dne 1. 7. 2025. Od 2. 7. 2025 tedy začne běžet nová šestiletá lhůta. V případě, že za těchto šest let nebude opět nic vymoženo, může exekuce skončit nejdříve 2. 7. 2031. I v roce 2031 bude však moci oprávněný složit zálohu na náklady exekuce a vyvolat prodloužení exekučního řízení. Pokud oprávněný využije této možnosti, bude moci exekuce, za předpokladu, že již exekutor žádné plnění po panu Michalovi nevymůže, skončit až v roce 2034 nejpozději však v roce 2037.

Zastavení exekuce pro její bezvýslednost pak bude možné využít i u exekucí, v nichž je sice vymáhána částka do 1.500,-Kč, ale které nesplňují podmínky pro zastavení bagatelních exekucí dle přechodných ustanovení novely exekučního řádu.

V případě paní Lucie z předchozí kapitoly tedy může po uplynutí 6 let dojít k zastavení exekučního řízení pro pohledávku pro výživné. To znamená, že pokud bylo exekuční řízení proti paní Lucii zahájeno dne 5. 6. 2017 a k vyznačení doložky provedení exekuce došlo dne 20. 7. 2017, mohla by být exekuce zastavena dne 20. 7. 2023, a to za předpokladu, že do tohoto data nebude v exekuci postižena nemovitost a zároveň nedojde ani k částečnému uspokojení vymáhané povinnosti. V případě prodloužení exekuce může tato probíhat do 20. 7. 2026 resp. nejdéle do 20. 7. 2029 za předpokladu, že v tomto období nedojde ani k částečnému vymožení povinnosti.

3. Milostivé léto

Zákon č. 214/2022 Sb., o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce a o změně souvisejících zákonů zavádí zvláštní, časově omezenou možnost požádat o zastavení exekuce v některých úzce vymezených případech (tzv. akce „Milostivé léto II“).

Institut Milostivého léta II mohou využít povinní, kteří jsou **fyzickými osobami**. Na právnické osoby se možnost využití Milostivého léta II nevztahuje.

V rámci Milostivého léta II bude možné požádat o zastavení exekuce vedené soudním exekutorem, v níž jako oprávněný vystupuje **veřejnoprávní subjekt**. Nespadají sem tedy dluhy, které jsou vymáhané v rámci správní a daňové exekuce, ani dluhy, které mají dlužníci vůči soukromoprávním subjektům, jako jsou banky, nebankovní společnost či soukromé osoby. Uvedené platí i v případě, že byl dluh, jehož věřitelem byl původně veřejnoprávní subjekt, odkoupen soukromoprávním subjektem. Typicky se to dělo například u pohledávek za pokuty za jízdu „načerno“.

Veřejnoprávním subjektem je dle ust. § 1 odst. 2 zákona č. 214/2022 Sb., o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce:

- a) Česká republika,
- b) územní samosprávný celek, včetně městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města nebo městské části hlavního města Prahy,
- c) státní příspěvková organizace,
- d) státní fond,
- e) veřejná výzkumná instituce nebo veřejná vysoká škola,
- f) dobrovolný svazek obcí,
- g) regionální rada regionu soudržnosti,
- h) příspěvková organizace územního samosprávného celku,
- i) ústav založený státem nebo územním samosprávným celkem,

- j) obecně prospěšná společnost založená státem nebo územním samosprávným celkem,
- k) státní podnik nebo národní podnik,
- l) zdravotní pojišťovna,
- m) Český rozhlas nebo Česká televize, nebo
- n) právnická osoba, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinovou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby.

Pokud jde o **soukromoprávní subjekty**, tak je dobré upozornit, že při minulém milostivém létě se například některé banky připojily dobrovolně a umožnily zastavení exekucí za stejných podmínek jako veřejnosprávní subjekty. Je tedy vhodné si ověřit, jestli například půjčky od bank či nebankovních institucí nelze zastavit i tímto způsobem přímo u vašeho věřitele.

Milostivé léto II lze využít **pouze u exekučních řízení zahájených do 28. října 2021**. V rámci milostivého léta tedy logicky nelze umořovat ani dluhy, které vůbec ještě v exekuci nejsou.

Pan Martin měl celou řadu exekucí. Finanční úřad po něm vymáhal nezaplacené daně, zdravotní pojišťovna prostřednictvím soudních exekutorů dlužné pojistné na zdravotním pojištění. Měl i dluhy, které ještě nespady do exekuce a aby toho nebylo dost, tak proti němu vedl Úřad práce exekuci pro náhradní výživné na syna v pěstounské péči a v jiné exekuci měl zase platit náhradu škody na zdraví za autonehodu, kterou před lety způsobil. V neposlední řadě pak proti němu zahájila v dubnu 2022 Česká televize exekuci pro vymožení koncesionářských poplatků. Dozvěděl se o milostivém létě a rád by ho využil.

Pan Martin bude mít ve většině případů smůlu. Milostivé léto lze využít pouze u exekucí vedených soudními exekutory,

odpadá tak možnost využít ho u dluhu vymáhaného daňovou exekucí Finančním úřadem, stejně jako možnost řešení dluhů, které v exekuci vůbec nejsou. V rámci milostivého léta nelze ani řešit exekuce vedené na vymožení náhradního výživného nebo újmy způsobené na zdraví. V druhém případě by navíc bylo překážkou i to, že oprávněným v této exekuci byl poškozený z dopravní nehody. V případě České televize zase bude problémem, že exekuce byla nařízena po 28. říjnu 2021. Jediná exekuce, kterou bylo možné řešit je exekuce na zdravotní pojištění.

Na rozdíl od zastavení exekuce v případě bagatelních a bezvýsledných exekucí, v nichž exekutor postupuje bez návrhu z moci úřední, je třeba v případě využití akce Milostivé léto II o zahájení postupu dle jeho pravidel **písemně požádat**.

Písemné žádosti o zastavení exekuce mohou povinní u exekutora podávat v období od 1. 9. 2022 do 30. 11. 2022.

Podmínkou pro vyhovění žádosti je úhrada celé vymáhané jistiny a paušální náhrady nákladů exekuce ve výši 1.500,-Kč + DPH (tj. 1.815,-Kč).

Ohledně splnění této podmínky zákon v závislosti na fázi, v níž se exekuční řízení nachází, rozlišuje několik situací a stanovuje postup pro každou z nich:

1. Pokud již do 31. srpna 2022 byla v exekučním řízení vymožená nejméně celá vymáhaná jistina a paušální náhrada nákladů exekuce a takto vymožené plnění není dotčeno právy třetích osob, postačí aby povinný ve vymezeném období tedy od 1. 9. 2022 do 30. 11. 2022 podal u exekutora písemnou žádost o zastavení exekuce podle zákona č. 214/2022 Sb., o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce.

2. V případě že celá jistina a paušální náhrada nákladů exekuce nebyla vymožena, povinný tyto částky uhradí v období ode dne 1. září 2022 do dne 30. listopadu 2022.
3. Je-li exekuce vedena jen pro vymožení příslušenství, považuje se celá vymáhaná jistina za uhrazenou ode dne 1. září 2022. Penále a smluvní pokuta se považují za příslušenství. Je tedy třeba doplatit paušální náklady exekuce a podat návrh na zastavení exekuce dle zákona o zvláštních důvodech pro zastavení exekuce.
4. Nebyla-li exekuce ještě nařízena (tedy soud ještě nevydal rozhodnutí o nařízení exekuce a pověření exekutora provedením exekuce), soudní exekutor zastaví exekuční řízení.

V minulé vlně milostivého léta nebylo úplně snadné **získávat informace** o tom, co by mělo být zapláceno. Zákon tak nově pamatuje také na případy, kdy povinný nezná výši dosud vymoženého plnění, tedy neví, zda je povinen na jistinu a paušálních nákladech exekuce ještě určitou částku doplatit, případně v jaké výši. Povinný tak může písemně požádat soudního exekutora o sdělení výše částky (jistiny a paušální náhrady nákladů exekuce), která má být uhrazena pro splnění podmínky Milostivého léta II. Dále může povinný písemně požádat exekutora o sdělení, že byla splněna podmínka úhrady jistiny a paušální náhrady nákladů exekuce. Soudní exekutor je povinen na takovou žádost povinného **odpovědět do 15 dnů** od jejího doručení. Požádá-li povinný o sdělení výše částky do 15. listopadu 2022, **lhůta k úhradě se prodlužuje o počet dnů, o který soudní exekutor překročil lhůtu na odpověď povinnému** a neskončí dříve než 5 dnů ode dne, kdy byla povinnému doručena odpověď soudního exekutora.

Po zaplacení vymáhané jistiny a paušální náhrady nákladů exekuce vydá soudní exekutor rozhodnutí, jímž povinného **osvobodí od placení veškerých dalších vymáhaných pohledávek** přesahujících vymáhanou jistinu v rozsahu, v němž nebyly dosud uspokojeny.

S rozhodnutím o osvobození od placení spojí soudní exekutor i bez návrhu rozhodnutí o zastavení exekuce v rozsahu zaplacených anebo zaniklých pohledávek. Osvobození se vztahuje i na ručitele a jiné osoby, které měly vůči povinnému pro tyto pohledávky právo postihu.

Josef měl několik exekucí za jízdu načerno u dopravního podniku města, v kterém bydlí, dále dluh u zdravotní pojišťovny a ještě jednu exekuci za nesplacenou půjčku v minulosti. Když se dozvěděl o milostivém létě, tak se nejprve písemně obrátil na jednotlivé exekutory, sdělil jim, že hodlá využít benefitu milostivého léta a požádal je o vyčíslení toho, co by měl v rámci milostivého léta zaplatit, aby byl úspěšný.

Do 15 dnů mu všichni exekutoři zaslali odpovědi a Josef si půjčil od svého bratra na úhradu nesplacených jistin a paušálních náhrad nákladů exekucí. Tyto částky zaslal jednotlivým exekutorům dle instrukcí v zaslaných informačních dopisech. Exekutoři následně rozhodli o zastavení exekucí a odpuštění nesplacených částí dluhu. Neuspěl jen u exekuce dluhu u banky, kde mu exekutor sdělil, že na soukromoprávní dluhy se milostivé léto nevztahuje. Obrátil se tedy na banku, jestli se k milostivému létu nepřipojila a zjistil, že skutečně banka bude souhlasit se zastavením exekuce, pokud uhradí částku dle pravidel milostivého léta. Zbytek dluhu mu následně odpustí a podá návrh na zastavení exekuce.

Kapitola II.

Mobiliární exekuce

Změny, které novela exekučního řádu přináší v oblasti mobiliárních exekucí, se týkají zejména rozšíření případů, v nichž lze žádat o odklad mobiliární exekuce a v zavedení nové kategorie osob dlužníků, tzv. zvláště zranitelných osob.

1. Odklad exekuce prodejem movitých věcí

Obecná úprava odkladu výkonu rozhodnutí byla již před novelou exekučního řádu obsažena v ustanovení § 266 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. Podstatou této úpravy je oddálit výkon rozhodnutí v případech, kdy by neodkladný výkon rozhodnutí měl na povinného nebo příslušníky jeho rodiny zvláště nepříznivé následky. Z takto pojaté úpravy je tedy zřejmé, že se jedná o institut, který sice provedení exekuce oddálí, avšak není schopen mu do budoucna zabránit. Nově zavedená zvláštní právní úprava odkladu exekuce prodejem movitých věcí obsažená v ust. § 54 odst. 7 exekučního řádu, je nepochybně pozitivní změnou ve prospěch dlužníků, která ve svém důsledku může nejen oddálit mobiliární exekuci, ale **také jejímu provedení v budoucnu zabránit.**

O odklad exekuce prodejem movitých věcí mohou požádat všichni povinní.

Exekuční řád rozlišuje, **zda je proti povinnému zároveň s mobiliární exekucí vedena i exekuce srážkami ze mzdy či nikoliv.**

Pokud je vedena proti povinnému zároveň i exekuce srážkami ze mzdy a jiných příjmů, **může exekutor odložit**

exekuci prodejem movitých věcí i bez návrhu v případě, že:

1. je exekuce srážkami ze mzdy a jiných příjmů pro jiné než přednostní pohledávky dle ust. § 279 odst. 2 občanského soudního řádu a povinnému jsou prováděné srážky, a
2. povinný písemně bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl o provedení soupisu, sdělí exekutorovi, že bude zasílat na zvláštní účet každý kalendářní měsíc peněžní prostředky ve výši druhé třetiny zbytku čisté mzdy z exekuce srážkami ze mzdy a jiných příjmů, nejméně však ve výši 1.500,-Kč.

Důvodem pro takto vymezené podmínky je skutečnost, že v případě prováděných srážek ze mzdy je dle ust. § 276 a následujících občanského soudního řádu první třetina odváděná jako samotná srážka a třetí třetina je vyplacena povinnému. Jediná část, která tedy může být povinným použita pro splácení je druhá třetina příjmu, která se však v případě existence přednostních pohledávek odvádí k jejich uspokojení.

Aby povinný mohl splácet a zabránit mobiliární exekuci, musí druhá třetina jeho příjmu zůstat „volná“.

Pokud proti povinnému **není zároveň vedena exekuce srážkami ze mzdy**, je situace jednodušší. Exekutor v takovém případě může odložit exekuci prodejem movitých věcí i bez návrhu za podmínky, že povinný písemně bez zbytečného odkladu poté, co se dozvěděl o provedení soupisu, sdělí exekutorovi, že bude zasílat každý kalendářní měsíc na zvláštní účet k uspokojení pohledávky vymáhané v exekuci prodejem movitých věcí peněžní prostředky nejméně ve výši 1.500,-Kč.

Odložit exekuci prodejem movitých věcí však **nelze** v případě, že je vymáhána pohledávka na výživném, pohledávka za náhradní výživné podle jiného zákona, pohledávka náhrady újmy způsobené ublížením na zdraví, pohledávka náhrady újmy způsobené trestným činem nebo přestupkem nebo pohledávka náhrady újmy způsobené úmyslným protiprávním jednáním.

Exekutor dále exekuci neodloží ani v případě, kdy zjištěná cena všech movitých věcí povinného pojatých do soupisu zjevně přesáhne třicetišestinásobek částky zasílané povinným exekutorovi.

Exekutor bez zbytečného odkladu poté, co byla exekuce odložena, vyzve povinného **k zasílání peněžních prostředků na zvláštní účet.**

Pokud povinný po výzvě exekutora ani v přiměřené dodatečné lhůtě peněžní prostředky na zvláštní účet nepošle, exekutor rozhodne o **pokračování v odložení exekuci.** Povinný již nemá možnost opětovně požádat o odklad exekuce, neboť v téže exekuci prodejem movitých věcí se může **odklad použít nejvýše jednou.**

2. Zvlášť zranitelné osoby

Novela exekučního řádu zavádí ochranu povinných, kteří spadají do kategorie **zvlášť zranitelných osob.**

Zvlášť zranitelnými osobami jsou osoby:

- a) ve starobním důchodu se starobním důchodem nepřesahujícím částku minimální mzdy,
- b) v invalidním důchodu ve druhém nebo třetím stupni podle zákona o důchodovém pojištění,
- c) vůči kterým je v exekuci vymáhána pohledávka vzniklá před dosažením 18 let věku povinného.

Exekuce prodejem movitých věcí se v případě této kategorie osob může týkat pouze věcí, **jejichž počet nebo hodnota neodpovídá obvyklým majetkovým poměrům.** Tito lidé se tak nemusí bát, že by exekutor zabavil starou televizi nebo třeba obraz po rodičích, pokud nejde o originál nějakého věhlasného mistra.

Uvedená ochrana se nicméně nepoužije v exekuci, v níž je vymáhána pohledávka na výživném, pohledávka za náhradní výživné podle jiného zákona, pohledávka náhrady újmy způsobené ublížením na zdraví, pohledávka náhrady újmy způsobené trestným činem nebo přestupkem nebo pohledávka náhrady újmy způsobené úmyslným protiprávním jednáním. Jde tedy opět o obdobnou výjimku, s níž jsme se setkali už třeba u zastavování bezvýsledných exekucí, odkladu exekuce nebo milostivého léta.

dat het getoonde portret is gemaakt met zijn/haar
de foto graaf het recht (hetgeen kan beperkt
worden) te verspreiden en distribueren.
foto graaf vrijwaart van elke vorm van
persoon of diens wettelijke vertege
voor het portretrecht. In de bijlage
de tekst "Portretrecht" in de bijlage.
indend en komt ten goede aan ...

1-10-24
A77

Kapitola III.

Další změny v exekučním řízení

Z dalších změn, které novela přináší, zmiňujeme v této kapitole pouze významnější.

1. Informační povinnost exekutora

V ust. § 94 exekučního řádu je exekutorovi nově stanovena povinnost, aby jednou za kalendářní rok zaslal, účastníku řízení (tedy i povinnému) na jeho žádost **informaci o výši vymoženého plnění a o datu, kdy k vymožení došlo**. Informace je zasílána elektronicky, nevysloví-li s tím účastník řízení v žádosti nesouhlas. Byť zákon formu žádosti výslovně neupravuje, bude ji potřeba exekutorovi podat písemně.

Toto pravidlo tak alespoň částečně řeší obtížnou dostupnost informací o probíhající exekuci pro dlužníky.

2. Změny v doručování písemností

Dle ust. § 126a exekučního řádu Exekutorská komora zřizuje **Centrální úřední desku**. Tato bude přístupná dálkově pomocí internetu. Účastníci řízení se zde budou moci seznamovat s výzvami ohledně doručování dokumentů. Výzva bude zveřejněna po dobu 60 dnů. Adresát písemnosti si pak může takovou písemnost vyzvednout u exekutora, nebo požádat o její zaslání na jinou adresu. Změna se týká zejména osob, které mají **trvalé bydliště na ohlašovně obecního úřadu**. V tomto případě již nebude zásilka zasílána prostřednictvím pošty, místo toho dojde ve smyslu ust. § 56a odst. 1 exekučního

řádu ke zveřejnění výzvy k převzetí písemnosti na Centrální úřední desce.

Pokud má povinný problém s doručovací adresou, lze rovněž dát ke zvážení zřízení datové schránky, kam pak exekutor písemnosti doručuje. Nutné je ale mít odpovídající přístup k počítači s internetem a dokázat s datovou schránkou pracovat.

3. Odklad výkonu rozhodnutí a rozhodnutí o zrušení zákazů

Novela mění ust. § 266 občanského soudního řádu, který však dopadá i na exekuční řízení. Dle novelizovaného znění tohoto ustanovení bude moci soud na návrh rozhodnout o tom, že se po dobu odkladu exekuce ruší některé zakazy. V případě povolení odkladu exekuce tak bude možné požádat například o zrušení blokace účtu na dobu odkladu exekuce.

4. Pořadí úhrady nákladů exekuce

Do 1.1.2022 se u platby provedené po doručení usnesení o nařízení exekuce uplatňovalo pravidlo, podle kterého se platba započítala nejdříve na příslušenství dluhu ke dni plnění, a to bez ohledu na to jaké určení platby povinný učinil. Bylo tomu tak proto, protože povinný nemohl určit, na jakou část v exekuci vymáhané celkové částky má být plněno. Pokud tedy ani zvláštní právní předpis pořadí započítání plnění neurčoval, uspokojovalo se nejdříve příslušenství dluhu.

Od 1. 1. 2022, bylo do občanského soudního řádu začleněno nové ustanovení § 265a, dle kterého se plnění započte **nejprve na náklady výkonu rozhodnutí** (náklady exekuce), **následně na jistinu**, pak až úroky a úroky z prodlení, a nakonec na náklady oprávněného. Uvedené platí i pro dříve zahájená exekuční řízení.

5. Zvukové záznamy hovorů

Exekutor je od 1. 7. 2022 povinen zaznamenat ve formě zvukového záznamu všechna volání uskutečněná prostřednictvím veřejně dostupné telefonní služby a telefonního čísla exekutorského úřadu, které je určeno pro komunikaci s účastníky řízení, třetími osobami nebo veřejností. Exekutor je povinen zaznamenat takový hovor pouze týká-li se jím vedeného exekučního řízení. Údaje o záznamu je exekutor povinen evidovat v exekučním spisu. Záznam se uchová na trvalém nosiči dat, který bude součástí exekučního spisu. Povinnost se týká telefonních čísel používaných soudním exekutorem i zaměstnanci soudního exekutora.

Novinky v exekucích 2022 a 2023

Vydalo: Iuridicum Remedium, z. s. v září 2022

Sídlo: Přístavní 1236/35, 170 00 Praha 7

Kancelář: Jeseniova 10, 130 00 Praha 3

Tel: +420 776 703 170

E-mail: iure@iure.org

www.iure.org

V rámci programu Právní pomoc luRe zpracovali:

Mgr. Erika Turzová-Baloghová, Mgr. Jan Vobořil, Ph.D.

Příručka byla vydána v rámci realizace projektu *Bezplatná advokátní pomoc a osvěta pro seniory ve věci dluhů, exekucí a udržitelnosti bydlení a zaměstnání*. Projekt je realizován za přispění prostředků státního rozpočtu ČR z programu Ministerstva práce a sociálních věcí.

Příručka *Novinky v exekucích 2022 a 2023* je vydána pod licencí Creative Commons – Uvedte původ Zachovejte licenci CC BY SA 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.cs>). Autorem je Iuridicum Remedium, z. s. Ilustrační fotografie k volnému užití ze serveru www.pexels.com.

Vedle programu Právní pomoc luRe realizujeme také program Digitální svobody. Podpořte naše aktivity pravidelným příspěvkem. Více informací o možnostech podpory najdete na www.iure.org či www.digitalnisvobody.cz.